

Datum

2023-09-06

Vår referens

Matilda Quisbert

Utredningssekreterare

matilda.renkvist-quisbert@malmö.se

Tjänsteskrivelse

**Remiss om uppdrag att möjliggöra bättre tillgång till hälso- och sjukvård i hela landet genom främjande av etablering i glesbygd (Ds 2023:23)
HVO-2023-3088****Sammanfattning**

Den 4 maj 2022 beslutade socialminister Lena Hallengren att ge i uppdrag till Socialdepartementet att utreda och ge förslag på hur småskalig hälso- och sjukvårdsverksamhet kan anslutas till offentligt finansierad öppenvård. Resultatet har publicerats som promemorian *Uppdrag att möjliggöra bättre tillgång till hälso- och sjukvård i hela landet genom främjande av etablering i glesbygd* (Ds 2023:23). Hälsa- vård- och omsorgsnämnden har fått möjlighet att yttra sig gällande förslaget.

Utredarens uppdrag har varit att föreslå åtgärder som skall stimulera mindre hälso- och sjukvårdsaktörers etablering i glesbygd samt skapa förutsättningar för att kunna upphäva lagen (1993:1651) om läkarvårdsersättning, förkortad LOL, och lagen (1993:1652) om ersättning för fysioterapi, förkortad LOF.

Hälsa- vård- och omsorgsförvaltningens synpunkter presenteras i förvaltningens förslag till yttrande.

Förslag till beslut

Hälsa- vård och omsorgsnämnden föreslås besluta

1. Hälsa- vård- och omsorgsnämnden godkänner förvaltningens förslag till yttrande om promemorian *Uppdrag att möjliggöra bättre tillgång till hälso- och sjukvård i hela landet genom främjande av etablering i glesbygd* (Ds 2023:23).

Beslutsunderlag

- Uppdrag att möjliggöra bättre tillgång till hälso- och sjukvård i hela landet genom främjande av etablering i glesbygd (Ds 2023:23)
- Förvaltningens förslag till yttrande
- Tjänsteskrivelse 2023-09-23 Remiss om uppdrag att möjliggöra bättre tillgång till hälso- och sjukvård i hela landet genom främjande av etablering i glesbygd (Ds 2023: 23)

Beslutsplanering

Hälsa-, vård- och omsorgsnämndens arbetsutskott 2023-09-19

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden 2023-09-29

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Ärendet

Den 4 maj 2022 beslutade socialminister Lena Hallengren att ge i uppdrag till Socialdepartementet att utreda och ge förslag på hur småskalig hälso- och sjukvårdsverksamhet kan anslutas till offentligt finansierad öppenvård. Resultatet har publicerats som promemorian *Uppdrag att möjliggöra bättre tillgång till hälso- och sjukvård i hela landet genom främjande av etablering i glesbygd* (Ds 2023:23). Hälso- vård- och omsorgsnämnden har fått möjlighet att yttra sig gällande förslaget.

Utredningen kan förenklat delas in i två delar som delvis överlappar varandra: småskaliga verksamheter inom hälso- och sjukvården och jämlik vård i hela landet. Förslagen i utredningen är därför av olika karaktär och behandlar regioners och kommuners upphandlingar, myndigheters ansvar, geografiska särdrag samt kompetensförsörjning. Ett av utredningens direktiv är att titta närmare på vårdutbudet i glesbygden. Ett annat av direktiven är att skapa förutsättningar för att lagen (1993:1651) om läkarvårdsersättning, förkortad LOL, och lagen (1993:1652) om ersättning för fysioterapi, förkortad LOF, ska kunna upphävas och för att de vårdgivare som i dag är verksamma inom ramen för dessa system ska kunna integreras i befintliga offentligt finansierade system. För att kunna genomföra dessa förändringar behöver flera av de förslag som läggs fram i den delen ha bäring på hela landet och inte enbart glest befolkade områden.

Förslagen avseende mindre vårdföretag i hela landet

Utredningen föreslår en rad åtgärder för att underlätta för mindre vårdföretag att etablera sig i glesbygdsområden. I första hand föreslår utredningen ett förtydligande av LOU (Lagen om offentlig upphandling). Inom denna lagstiftning ges utrymme för uppdragsgivaren att främja och förenkla för mindre företag att delta i en upphandling, vilket annars kan vara svårt då volymerna som efterfrågas ofta är omfattande. Den tillfrågade referensgruppen som representerar mindre vårdföretag har uppgett att alltför stora volymer är bland de största hindren för dem att delta i offentliga upphandlingar. Det handlar således inte i första hand om de upphandlingsrättsliga regelverken, utan om de krav som ställs av upphandlande myndigheter vad gäller uppdragens omfattning. Ett av de mest effektiva sätten att inkludera mindre aktörer är därför att dela upp sitt anbud, något som sällan används av de upphandlande myndigheterna. Därför är ett av förslagen att skapa incitament för upphandlande myndigheter att dela upp anbuden genom att ge myndigheterna i uppdrag att ta fram riktlinjer samt dokumentera hur de beaktar mindre företags möjligheter att delta. Hälso-, vård- och omsorgsnämnden påverkas indirekt av dessa förslag då regionen upphandlar aktörer som sedan samverkar och integreras i den kommunala primärvården.

Utredningen föreslår även att Konkurrensverket ska få i uppdrag att meddela föreskrifter om vad som behövs för att uppfylla kravet på riktlinjer för hur mindre företags deltagande i upphandlingar av hälso- och sjukvårdstjänster ska beaktas. Vidare föreslås även att myndigheten ska utöva tillsyn över dessa föreskrifter samt få förelägga en upphandlande myndighet som inte fullgör sina skyldigheter på området. Slutligen föreslås även att LOL och LOF upphävs. De aktörer som i dagsläget verkar inom ramen för dessa lagar föreslås en övergångsperiod på sju år,

varpå de senare ingår nya samverkansavtal.

Förslag och bedömningar avseende jämlik vård

Det föreslås att regeringen beslutar om en tillfällig förordning om statsbidrag, som vissa vårdgivare som är verksamma i glest befolkade områden ska kunna ansöka om. De företag som uppfyller en rad krav kan ansöka om bidraget som ska utvärderas efter tre år och därefter eventuellt permanenteras. Vidare föreslås att Socialstyrelsen blir den myndighet som ska ta fram föreskrifter om beräkningen av bidraget samt följa upp användningen av det.

Sedermera ges förslag på att Socialstyrelsen uppdras att se över utformningen av olika ersättningssystem inom primärvården avseende sjukvårdens resultat samt arbetsmiljön för vårdens medarbetare. Utredningen föreslår även att regeringen bör ta ett helhetsgrepp på kompetensförsörjningen inom hälso- och sjukvård genom att ge en statlig myndighet ett permanent uppdrag att studera och följa upp utvecklingen på området. Slutligen föreslår utredningen att ytterligare åtgärder sätts in för att målet om jämlik vård även i glesbefolkade områden ska kunna uppfyllas. Kunskap i form av glesbygdsmedicin föreslås bli en del av utbildning och fortbildning.

Hälsa- vård- och omsorgsförvaltningens synpunkter presenteras i förvaltningens förslag till yttrande.

Ansvariga

Sergio Garay, förvaltningschef